

З метою належної організації та здійснення кваліфікаційної експертизи сортів рослин державною системою з охорони прав на сорти рослин у минулому році було придбано три селекційних комбайни, комп'ютерне та лабораторне обладнання, розпочато будівництво сховища дослідних зразків.

У 2012 р. рекомендовано для внесення до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні 337 нових сортів сільськогосподарських культур. Наразі сформовані національні сортові рослинні ресурси та визначений склад Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні на 2012 р., який нараховує 7058 сортів, з них 52% складають сорти вітчизняної селекції. Понад 2,5 тисяч сортів віднесені до вищої категорії якості, що в свою чергу сприяло сортозаміні в Реєстрі за основними ботанічними таксонами у середньому на 90-100% та збільшенню кількості новореєстрованих сортів на 45-56%.

УДК 633.1

Г.М. Каражбей, кандидат сільськогосподарських наук
Український інститут експертизи сортів рослин

АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНИХ СОРТОВИХ РЕСУРСІВ СОРГО ЗВИЧАЙНОГО ДВОКОЛЬОРОВОГО (*SORGHUM BICOLOR* L.)

Сорго звичайне двокольорове – це важливе джерело концентрованих кормів для тваринництва посушливих регіонів України. Оскільки зміни клімату вимагають перегляд сівозмін на користь посухостійких культур, то сорго є однією з найперспективніших сільськогосподарських культур для вирощування в таких умовах на зерно, зелений корм, що в свою чергу спонукає

на поповнення та оновлення сортового складу сорго звичайного двокольорового.

Польові дослідження кваліфікаційної експертизи сортів рослин придатних для поширення здійснювали впродовж 2009–2011 років на базі 16 закладів експертизи державної системи охорони прав на сорти рослин, які розташовані у Лісостеповій та Степовій ґрунтово-кліматичних зонах: 12 у Степу та 4 у Лісостепу, кваліфікаційної експертизи сортів рослин на відмінність, однорідність та стабільність на базі Первомайської державної сортодослідної станції, Полтавського обласного державного центру експертизи сортів рослин.

Кількість сортів сорго звичайного двокольорового у кваліфікаційній експертизі щороку зростає на жаль за рахунок іноземної селекції, як наслідок питомої ваги у Державному Реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні збільшується.

За результатами аналізу Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, за 2005–2012 рр., спостерігається тенденція до збільшення сортів соргових культур, зокрема і сорго звичайного двокольорового. Так, у Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2012 рік станом на 20 січня 2012 року нараховується 33 сорти сорго звичайного двокольорового із них 11 вітчизняної селекції та 22 іноземної. За рекомендаціями для ґрунтово-кліматичних зон вони розмістились таким чином: Степ – 24 сортів, Лісостеп – 14.

Виробникам цієї культури представлений широкий асортимент сортів, біологічний потенціал яких за ознаками продуктивності є досить вагомий. Значно підвищилися і якісні характеристики нових сортів сорго звичайного двокольорового. На сьогодні за результатами польових досліджень кваліфікаційної експертизи сортів сорго звичайного двокольорового за характеристиками їх продуктивності сорти вітчизняної селекції не поступаються іноземній. Питома вага сортів сорго звичайного двокольорового іноземного походження у Державному реєстрі

сортів рослин придатних до поширення на 2012 рік за їх кількістю переважає вітчизняні. Інтерес вітчизняних виробників до сорго звичайного двокольорового зростає, але через малі потужності переробної галузі та розвитку тваринництва, він значно менший ніж в інших країнах соргосіяння.

УДК 635.9:582.711.712:631.527.8 (477.75)

Клименко З.К.

Никитский ботанический сад – Национальный научный центр, г. Ялта, АР Крым, 98648, Украина, E-mail: nbs1812@yandex.ru

ОСНОВНЫЕ ПУТИ СОЗДАНИЯ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ СОРТОВ САДОВЫХ РОЗ В НИКИТСКОМ БОТАНИЧЕСКОМ САДУ

Базой для создания отечественного сортимента садовых роз в Никитском ботаническом саду (НБС) являются интродукционные и селекционные исследования. Интродукция роз здесь была начата с первых же дней образования НБС, в 1812 г. В 1824 г. в НБС впервые в Восточной Европе была начата Н.А Гартвисом и селекция садовых. В своих селекционных работах он использовал сначала отбор перспективных форм из сеянцев, полученных из семян от свободного опыления сортов внутри коллекционных насаждений, а затем – межсорттовую и отдаленную гибридизацию. Гартвисом было создано более 100 отечественных сортов, украсивших Южный берег Крыма (ЮБК), некоторые из которых вошли в сортимент розариев Западной Европы.

За прошедшие 200 лет в НБС было завезено из разных стран мира и изучено более 5,5 тысяч видов, форм и сортов роз. Установлено, что наиболее перспективными для культивирования на ЮБК являются сорта из 8 садовых групп: чайно-гибридной, грандифлора, миниатюрной, флорибунда, Роз Кордеса, плети-